

Nro. 28.

A' FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Octobernek 5-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

Olasz Ország.

Még azon nagy áldozatok is, a' mellyeket a' *Turini* Fels. Kir. udvar minap tett, helyre nem állithatták *Piemontban* a' közönséges tsendefséget; ahozképest ujobban egy Kir. hirdetmény tétettetett közönségesse, a' mellyben azon panaszolkodik ő Királyi Felsége, hogy kegyelmes rendelései által sem érhetette el a' fel tett jó czélt, és hogy épen azok éllyenek vissza Kir. kegyelmességével, a' kiknek a' 29-ik *Juniusi* amnestia mellett szabadság engedtetett a' honnyaikba való vissza térésre; sőt, hogy ujabb zenebonának indításában foglalatoskodjának. —

Róma várasának mostani Kormányozója F. General *Macdonald* egy új törvényt hirdettetett ott ki

mostanában, a' melly szerezént minden papi személyek kötelesek a' támadható zenebonákat, és pártoságokat személynesen le tsendesíteni. — A ki ezt művelni el mulattya, maga is bünösnek fog tartatni, és meg büntettetni; a' ki a' zenebona közben el vesz, annak az atya, vagy anyja, hóltig tartó, pensiót fog nyerni. — Nemtsak Róma városában, hanem az egész Római Respublikában hadi lábra állittatnak a' nemzeti gardisták. — Azott lévő Fr. seregekhez, naponként mind több több segítő seregek mennek Francia Országból. — A' *Corzairai*, *Cephaloniai* és *Zantei* szigetekbe is számos osztály seregek küldetnek, holott sok erősegeket készítenek a' Francziák.

A' Római Cónsulok akként nyilatkoztatták ki önnön magokat, hogy ők nemtsak le nem mondottak a' nékiek adatott hatalomról, sőt inkább mindenkor éltek avval, és mindenkor készek lesznek azt az engedetlenekkel meg éreztetni. — A' *Circeoi* departementumban támadt zenebonák már egészen meg szüntek, és már az oda küldetett hadi nép, és artilleria is vissza ment Rómába. — Azomban az insurgensek fejeik eránt rendeltetett katona Commissió még most is folytattya maga hivatallyát, és már egynehanyat halálra is sententziázott közüllök.

A' Nápolyi Kir. ármádia mind jobban jobban öregbitetik, 's az egész Ország védelmező állapotba tétetődik, hogy ekképen akármellyre forduljon a' koczka, soha se találtassék készületlenül.

A' Cisalpina Respublika Reformatiójának további folytatása:

Faypoult polgár is szólott egy kettőt, és megmondotta rövideden, hogy azon gyűlésben jelenvölt deputátusok lesznek ennekutánna a' Nemzeti Képviselek, és hogy egyedül ők jelennyenek meg a' következő napon tartatandó Tanács gyűlésben. E' mellett azt is ki nyilatkoztatta előttök,

hogy az ő jövődöbéli tanátskozásaiknak megköny-
nyebbitésekre, a' *Protocollum*, avagy Jegyző
könyv is el vagyon készítettve."

Ekkor sokféle vetélkedések következtek, sokan
a' jelenvaló tagok közül világosán ki jelentették az
új *Constitutió*val, 's annak bevételése módjával való
meg nem elégedéseket, 's mingyart akkor 22-en
mondottak le hivatalyokról, a' kiktől el vétetvén
a' képviselői bizonyság level, értékre adatott,
hogy ők Képviselők többé nem fognak lenni. —
A' többi bé vette ugyan az új *Constitutió*t, de olly
feltétel mellett, hogyha bizonyosokka teszi őket ar-
ról a' Fr. követ, hogy az világos akarátja lett legyen
a' Fr. Respublikának. — *Brüne Generalis* illy kér-
dést tett *Polfranceschi* polgárhoz: Hát Kigyelmed
meg elégziké ezen reformatióval? Igen is, felele
amaz, de mivel én a' régi *Constitutió*ra meg esküt-
tem, bé nem vehetem az új *Constitutió*t. Erre a'
Fr. követ így szóllott: A' Fr. Respublika, fel sza-
badítja Kigyelmedet azon esküvés alól. Jól va-
gyon, mond *Polfranceschi*, de az én erköltsi tudo-
mányon meg nem engedi nékem az esküvés meg
rontását. — Ekkor széllyel o'zlott a' gyűllés.

Az ennekutánna következett 1-ső és második
Septemberi titkos gyűllésekben, meg újították a'
bé botsáttatott Nemzeti képviselők, az eleikbe ira-
tott mod szerént, az új *Constitutió* bé vételére tett
magok ajánlását, *September 3-ikán* pedig, az új *Consti-*
tutió planuma mellett, egy hirdetmény, 's a' követ-
kezendő törvények tétettek a' nép előtt közönsé-
gelsé: —

„A' *Cisalpina Respublika* nevében! Meg fontol-
ván azt, hogy a' Francia Respublika azon *Con-*
*stitutió*t, mellyet *Bonaparte* fő Vezér által adatott
a' *Cisálpina Respublikának*, ennek állandó meg ma-
radása és bódogsága végett; kéntelen némelly ré-
szeiben meg változtatni — meg fontolván azt, hogy
ezen meg változtattatott *Constitutió*t minden ide-
's tova való sántikálás nélkül bé vette a' törvényho-
zó két Tanács, annak egéiz Respublikában való hi-

hirdettetésére nézve a' következendőket határozták meg az ifjú és öreg Tanácsok: 1) hogy a' Fr. Respublikakövetje által, a' két törvényhozó Tanácsnak által adatott Constitutio az egész Cisalpina Respublikában hirdettesék ki. — 2). Ezen Constitutio légyen ennekutánna ezen Respublikának egyetlen egy fundamentomos törvénye. — 3). Hirdettesenek ki a' Fr. Respublika nevében, a' Fr. követ által a' két Tanácsnak ki neveztetett tagjai. — 4). *Adelasio, Alesandri, Lamberti*, ennekelőtte is Directorságot viselt polgároknak, nem külömben a' Directorságból ki lépett *Testi* és *Savoldi* polgárok helyett, *Luosi* Justicz-ministernek, és *Sopransi* polgárnak Directorokká való tétetések helybe hagyatik. — 5). Egyszermind a' Constitutio, és azon törvények is, a' mellyeket a' Respublikának departementumokra való fel osztatásáról, a' Kormányozó székeknek formalasáról, a' törvénytevő Tábláknak organizatiojáról, a' policiáról, a' törvénytevő Tanácsokról, a' Klubokról, avagy Constitutionális gyűlésekről, a' közönséges ujság levelekről, és a' két Tanácsból ki lépett személyek' kárának ki pótolásáról hozott a' Fr. Respublika, hirdettesenek ki. — 6). Addig is, mig az új Constitutióban bé foglaltatott rendelkezések ki hirdettetnének, minden hivatalba helyezettett személyek folytasák hivataljaikat. — 7). Azon végzés, a' melly szerént a' Constitutiónak, és az azt követő törvényeknek ki hirdettetéseket a' két Tanács által meg határozatott, egy deputatio által fog a' Fr. Respublika követjével, és az Olasz Ország Fr. armadiának fő Vezérjével közöltetni. Ezen törvények mellé vólt a' Két Tanács meg hagyatott, és újonnan választatott tagjainak' nevek is ragasztatva.

Az új Constitutio szerént, a' következendő 11 departementumra osztattatott fel a' *Cisalpina* Respublika 1). Az *Olanira*, mellynek fő városa *Mejland*. — 2). A' felső *Poira*, f. v. *Cremona*. — 3) A' *Seroira* f. v. *Bergamo*. — 4) Az *Addaira* és *Ogliaira* f. v. *Morhegno*. 5). A' *Mellaira*, f. v. *Brescia*. —

6). A' Mincioira f. v. Mantua. — 7). A' Crostoloira f. v. Reggio. — 8). A' Panaroira f. v. Módena. — 9). A' Renoira, f. v. Bologna. — 10). Az Alsó Poira, f. v. Ferrara. — 11). A' Rubiconira, f. v. Forli.

Az ifjú Tanátsnak tagjai a' következendő szemelyekből állanak: *Alborghetti, Ambrosiani, Arese, Appiani, Allemagna, Albuci, Aquila, Aldrovandi, Belisomi, Bovara, Bossi, Bragaldi, Barazzoni, Brunetti, Cadice, Carloni, Castelfranchi, Castiglioni Luigi, Carbonesi, Cadrelli Agostino di Bergamo, Ceretti ministro a Parma, Curti-Petarda Dolla-Vidi, Deho, Dandolo, Desenzani, Fontana, Fabri, Fanaroli Antonio di Brescia, Glani, Ingegnere, Gianni Peeta, Gaggini, Girolami, Guglielmini, Guidiccini, Longo, Lattuada, Mascheroni, Marieni, Morali, Massari, Mingarelli, Montalti, Mattia, Molteni, Mosca di Pesaro, Magno de Magni, Oliva, Olivari, Perseguitti, Peverelli, Pindemonti, Porcelli, Pallavicini, Piazzzi, Quadrio, Romano, Rosa, Rossignani, Ramondini, Rezia, Salimbeni, Savonarola, Savioli Lodovico, Scaraballi, Somaglia, Soolieri, Terzaghi, Tadini, Terzi, Urbani, Valsecchi, Vanotti Ingegnere, Vertemate Franchi, Valeriani, Veneri di Reggio, Vismara, Zotzi Pietro di Venezia.*

Az öreg Tanátsnak, a' következendők a' tagjai: *Ambrosioni, Belmonte, Bignami, Bordogni, Bossi, Brioschi, Bruni, Cologna, Consigli, Conti, Elli, Fontana, Formiggini, Gabelli, Gelmi, Gelmetti, Germani, Ghirardi, Giuggioli, Macchi, Maestri, Martinelli, Melacini, Mochetti, Nani, Ongaroni, Orioli, Reggiolini, Rossi, Russi, Rusnati, Segnario, Solari, Somaglia, Strigelli, Tomini, Turchi, Venturcelli dell'Adda, Venturcelli del Crostolo, Zanca, Zorzi de Padoua.*

Francozia Respublika.

Minekelötte a' Tuloni flotta *Nelson* Anglus Admirális által lett öszve törettetésének szomorú hi-

re Párisba jutott volna, sokféleképen kívántak az oda való republicanusi Zsurnálistak *Bonaparte* fő Vezérnek *Egyiptom* ellen való expeditióját magasztalni. Nem restelték azokat a' régibb 's később időkben élt herosokat a' historiákban fel keresni; a' kik néki, t. i. *Bonaparte* Vezérnek *Indiára* utat nyitottanak. — Első vólt *Hercules*, második *Bachus*, harmadik *Sesoftris Egyiptomi Király*, a' ki 60,000 gyalog, 's 24000 lovas katonaságból álló hadi sereggel, és 27000 táborigi szekérrel ment *Indiá*nak határjaira. — *Nagy Sándor* Macedóniai Király *Kristus* születése előtt negyedfél száz esztendővel egész *Indiaig* el foglalta *Asiát*, és ha a' sok győzedelmet meg nem únták volna katonái, azt is meghódította volna; *Babilonban* való mulatása alatt, a' világi gyönyörüségeknél részegítő itala, belőle, 32 esztendősen ifjú korában, a' lelket ki ragadván, nem lehett, a' mint gondolkozott vala, e' világnak urává. — *Tamerlan* 1360-ik esztendőben, egy millió *Tatárt* vitt *Asia* ellen, mellynek nagy részét, *Indostant* vagy *Indiát*, és a' *Nagy Mogol* lakó városát *Dehli*t is hatalma alá vetette. — E' folyó században *Thamas Kulikan* Persiai Király tett *India* ellen próbát, a' ki is 1735-ik esztendőben 80000 embert fel fegyverkeztetvén, *Ispahánból*, lakó városából ki indult, a' *Nagy Mogol* maga Országából ki üzte, lakó városát *Dehli*t el foglalta, holott 400 millió tallérból álló kintsre talált. — Méltó a' megtartásra, hogy *Indostannak* vagy *Indiának*, 400 esztendő óta fogva a' *Nagy Mogol* vólt az ura, az utolsó, 12 esztendővel ennekelőtte hólt meg, 's azóltatól fogva nem egy, hanem több urai vagynak azon temérdek Orzágnak, melly 17-szer te nagyobb *Francia Orzágnál*. — *Angliának* 24 millió jobbágya vagyon ottan. A' takáts mester-ség nagy divatjában vagyon köztök, a' kik nagyon értenek a' fajn muselin, és más pamokból való posztóknak készítéséhez. — Bé juthaté *Bonaparte* fő vezér *Indiába*, azt a' következő idő fogja

meg mutatni. — A' környülállások ellenkezöt bizonyítanak.

Ezen fortélyos hadi Vezérnek *Egyiptomba* lett bé rontasáról, következő officiális jelentést tett *Rómában* egy Francia Commissarius:

Julius első napján jelent meg a' Francia flotta *Alexandria* előtt. — Annakelőtte harmad nappal az Anglus flotta is ott vólt, hanem onnan az Olasz Országi tengeri partokhoz tért vissza. — Mint-hogy az *Alexándriai* kikötő helynek nem vólt elegendő mélyisége a' Tuloni flottának bé fogására, oda 3. mélföldnire hánytá le a' vas matskákat. — *Julius* 1-ső napját követett éjjel szállott ki *Bonaparte* vezér maga hadi népével a' szárazra; más nap minden ártilleria nélkül, tsupa bajonettákkal foglalta el *Alexandria* városát, igen kevés embert vesztett el az alatt. — *Kléber* és *Menou* Generálisok vezették az ostromló népet, a' midön mind kettő sebet kapott.

Az Arabsok Előjáróival egy mind két részről hasznos traktára lépett *Bonaparte*, de a' melly még az alkudozás ideje alatt meg rontatott, a' mennyiben a' *Tonnant* nevezetü Fr. hajón lévö matrozok között egynéhányat meg öltek. Mindazáltal ezen történetet is maga hasznára fordítani fogja tudni a' bölsz hadi Vezér. — Minekutánna *Alexandria* meg hódoltatott vólna, és *Rosette* Varosában is a' melly önként fel nyitotta kapuit, és deputatiót küldött a' Francziák eleibe, elegendő öriző sereg hagyattatott vólna, *Bonaparte* fő Vezér hajókra ültette, 's a' *Nilus* vizén *Kajróba* küldötte armadiáját, maga pedig kotsin ment oda.

Minekutánna minden nehézséget el háritottak, és az ellent állott *Mammelukokat* is meg verték vólna a' Francziák; *Kajró* alá mentek és *Julius* 23-ikán szeréntseisen el is foglalták azt. — *Bonn* és *Vial* Generálisok vezették az ellene ment Francziákat.

Mihelyt *Bonaparte* fő Vezér *Egyiptomba* ki szállott, mingyárt két hirdetményt adott ki, az egyi-

ket a' lakosoknak, mellyet már mi is közlöttünk Erd. Olvasóinkal, a' másikat katonáinak. — A' melly jelentést tett ezen Fr. Commissarius a' Tuloni flottának vezedelméről, az tsak nem minden cikkelyeiben meg egyez avval, a' mit mi már az Olvasó Publicummal közlöttünk. Mindazáltal a' következő környüállásokat különösen jelenti: 1). hogy *Brüyes* Fr. Admirálist, a' *l'Orient* nevezetű Fr. Admirálsi linea hajónak meggyulladása előtt ütötte agyon egy ágyú golyóbis. — 2). hogy az azon vólt Generál Stabnak vezérje az ott vólt népnek egy részével még az előtt ki ment a' szárazra. 3). hogy a' *Máltai* matrozok és katonák között egy sem vólt azon utközetben, hanem ők is *Kajróba* mentek.“

Még *September 17-ik* napjáig semmi különös és környüállásos jelentést nem tett a' Directorium a' *Tuloni* flottának vezedelméről. — A' *Redacteur* nevü officiális Párisi ujság levél ugyan, kötelelsége szerént, azzal kívánnya a' meg szomorodott Publikumot vigasztálni, hogy *Bonaparte* fő Vezérnek napkeleti Indiába való menetele ezresen ki fogja ezen kárt pótolni. Ellenben azok a' Párisi Zsurnálisták, a' kiknek pennájok szabadabban foly, mint amazé, előre le festik azon ártalmas következesket, a' mellyeket szülhet azon szomorú történet a' Fr. Respublikának. Illyenek p. o. a' közép tengeren való uralkodásoknak, és a' Levantai kereskedésnek el vesztése; *Bonaparte* fő vezérnek, 's armadiájának Franczia Orzágtól való el rekesztése; a' *Máltai* szigetnek kétséges ki menetelü sorsa; a' *Fényes Portával* való háború; az Orosz flottának Közép tengerbe való szabados bé menetele; a' Francziák által el foglaltatott Velencei szigeteknek vezedelmes állapotba lett helyheztetések, a' békeségnek hátraltatása, 's több efélék, mellyek nagy sebet ütven a' mások felett való felsőséggel kérkedő Franczia Nemzetnek szivén, egyedül a' Directoriumot teszik ezen nem várt szerentsétlenségeknek okául; még ekkor pedig sem az *Irlandiá-*

de ki szállott Francziáknak fogságba lett estekről, sem a' Fényes Portának ellenek indított hadról semmit sem tudtak.

Az 500-ak Tanatsának 13-ik *Septemberi* gyűlésében egy instantiát adott bé, a' *Páris* városát éjeli lámpásokkal tartó Társaság, mellyben azon panaszolkodott, hogy a' nékie tartozó 500000 *livert le* nem akarja a' *Municipalitás* fizetni, egy-szersmind azt is jelenti, hogy ha továbbra húzódik 's halasztódik az ő fizetése, tovább a' városnak nem szolgálhat. — Ezen alkalmatossággal fel szólalván *Aubert N.* Képviselő, a' *Financiális Commisio* képében, mind *Páris* városának terhes adótságairól, mind az azokat könnyithető eszközökről hosszasán beszélt. — E' szerént az egész *Seine* *Departementum*nak, a' mellyben vagyon *Páris* is, 5 millió 402,783 *livernél* fellyebb nem megy elztendei jövedelme; ellenben költsége 13 millió 221,834 *livert* is felül halad; következésképen 7 millió 819,096 *liverrel* haladja meg a' költség a' jövedelmet. — Fünek fának, mondá továbbá *Aubert*, adós *Páris* városa — 40000 *liverrel* a' város tisztitásaért; 425013-al az éjjeli világosító lámpásokért; 445106-al az útzáknak kövel való ki rakatásaért; 16502-vel az utzák tisztitásaért. — A' *Törvényfzéknél* szolgáló tisztviselők 4. hólnaptól fogva semmi fizetést nem vettek; az oskolabeli tanítók régtől fogva vizetés nélkül szolgáltnak. — Ez előtt, gyakorta a' *Nemzei kasszából* segitődött fel a' város, de ezt mivelni tovább nem lehet.,

„Ezen sokféle költségeknek ki pótolására egyéb eszköz nints az eleségre vetendő adónál. — E' nélkül minden ispotályoknak, oskoláknak 's több hasznos institutumoknak el kell pusztulni. Arra való nézve azt javasolta ő, és a' Tanáts is meghatározta, hogy minden *Párisba* bé vitetendő eleségek és italok nemeire, építéshez való materiálékra, tüzi fára 's a. t. adó vettetésék.

Crasous N. Képviselő jelentésére az is meghatározatott ezen napi gyűlésben, hogy a' nem-

zeti jószágoknak el adattatása a' jövő *Nivoseig*, az az, *Decemberig* halasztódjék, azért, hogy addig is idejek legyen az azokat igazgatóknak, az azokért tartozó pénznek bé szedésére; kivétetnek mindazáltal azoknak számk közzül a' hámorok, a' fekvő jószágokhoz tartozó házak, és az *A. Belgiumban* lévő nemzeti jószágok, a' mellyeknek sebes el adatások mellett, minden hólnapban 20000 livert nyernek azoknak gondviselői.

A' dohányra és tobákra vetett adóról való tanácskozás a' 24-ik *Septemberi* gyűlésben ismét megújítatott, 's *Bailleul* javaslására a' következő czikkellyek határozottak meg: 1) Minden tobák fabricans különös pátenst váltson magának, és egy font tobáktól a' 10-ik pénzt, a' dohánytól a' 8-ikat fizessé. — 2) Minden kerületbeli Kormányozó jegyezze fel szorosán, mind az el készített tobákat, mind az azt készítő eszközöket. — 3). A' melly tobák fabricans ezeket igazán ki nem jelenti, hármas büntetés alá vettetésék.

A' 15-ik *Septemberi* gyűlésben azt végzette az 500-ak Tanácsa, hogy *Antverpiában, Brüsszelben, Löwenben, Osterdeben, Gentben, Tournayban, Monsban, Luxemburgban* és *Namurban* Kereskedő székek állitattassanak fel. — Ugyan akkor 40 millió 421,603 liver rendeltetett a' belső dolgokra ügyelő miniszternek, a' Respublika 7-ik esztendőbeli költségeire nézve.

Fructidor 29-ikén (September 15-ikén) a' Francia armadiáknak jobb karba és rendbe való helyheztetések végett, mindeniknél két két General Inspectorot nevezett ki a' Directorium, t. i. égyet a' gyalogságnál, másikat a' lovaságnál. E' szereznt a' *Moguntziai* és *Helvécziái* armadiáknál *Schauenburg* és *Dubois Grancé* Generálisok a' gyalogságnak, *Bourcier* és *Harville* divisionális Gen.ok a' lovaságnak; az *Angliai* armadiánál Gen. *Bournonville* a' gyalogságnak, Gen. *Kellermann* a' lovaságnak; az *Olászi Országi* armadiánál General *Moreau* a' gyalogságnak, Gen. *Beaurevoir* a' lovaságnak tétettek Gène-

ral Inspectoraivá; a' Franczia Országban lévő armadiánál, mind a' gyalogságnak, mind a' lovaságnak Gen. *Serrurier* tétetett Inspectorává.

A' 19-ik *Septembri* gyűlésben a' Directorium is tudositotta az 500-ak Tanátsát a' Tuloni flottának Egyiptom alatt történt szerentsétlenségéről, a' melly tudositásában ekként kívánta azt kissebbíteni:

„Nem olly szörnyű vólt annak veszedelme, a' mint a' tengeri dolgokra ügyelő ministerhez *Máltából* küldetett levelek szörnyítették. — Véletlenül és réggeli 5. órakor támadta meg *Nelson* Anglus Admirális a' mi flottánkat. — A' mi hajóink egy szoros kikötő helybe lévén bézarattatva, egymás miatt nem mozdulhattak, nem is álhattak hadi rendbe. — Ambár mind hajó seregeink igen bátrak, mind azoknak vezérjeik a' tengeri ütközetekben elég jártasok vóltak; de mivel minden oldalról körül vétettek az Anglus flotta által, lehetetlen vólt nékiek diadalmat venni az ellenségnek. — A' *l'Orient* linea hajót 4 Anglus hajó vette körül, és midön semmit nem tehettek vólna nékie, tüzes ágyú golyóbsokkal lövöldöztek, 's gyujtották azt meg. Ezen veszedelmes eszköz által szerzetek az Anglusok győzedelmet magoknak. — *Blanquet Ducheilla*, és *Casa-Bianca* 's *Thomas Petit* divisionális Generálisok, ebben a' szerentsétlen tengeri ütközetben, a' mellyben az egymás ellen való nemzeti gyűlölség leg nagyobb mértékben vala, el vesztették életüket. Néhány árboczfáiktól meg fosztatott hajók készebbek vóltak a' tenger fenekére le merittetni, mint magokat az ellenségnek fel adni. — A' *Máltába* vissza tért linea hajót két fregat követte. A' *Vil-leneuve* Contre-Admirális divisiója egészlen meg szabadult a' veszedelemtől.

Spanyol Ország.

A' nem régiben Státus ministerségre emeltetett *Don Jovellanos*t, attól ismét meg fosztotta, és lakó

helyeül *Gijon* váarasát rendelte a' Fels. Király, a' hová ő el is ment *Augustus 3-ik* napján. — Tsak hamar azutan 13 nagy tekintetü személyeket, több nire Generálisokat küldött ki ő Felsége a' Kir. udvarból és *Madridból*. — Három Spanyol Grandesek, az az, Mágnások, ugymint, *Ofsuna, Barque, 's Uceda* herczegek, más udvarokhoz küldettek követségbe. — Több nevezetes férjfi és asszony személyekről is vagyon szó, hogy ők el fognának az udvartól küldettetni, de mitsoda indító okból történtek ezen változások, mivel sok tekintetes személyek vagynak közöttök, meg nem iratik.

Don *Saavedra* első Status minister, olly roszszúl vólt *Augustus 27-ik* napján, hogy tellyefséggel semmi reménység nem vólt meggyógyulásához. Ha ő meg halálozna, a' *Párisban* lévő Spanyol követ Don *Azara* fogna, a' mint iratik, helyette első minister lenni.

Török Birodalom.

Azon Császári *Fermán*, melly a' Frantzia nemzet ellen való had indításra nézve, a' *Kajmakám-Basához*, az az, a' Nagy Vezér helytartójához, *September* első napján küldetett, következő módon vagyon ki adattatva:

„A miólta a' Nagy Vezér, *Izzed Mohamed Basa* ezen hivatalt viselni kezdette, azólta gyakorta parantsolatot vett az eránt, hogy egy felől az *Ozmanni Birodalom* vedelmezésére, más felől az ellenség ingerléseire fordítsa maga figyelmetességét. — De ő nemtsak nem figyelmezett a' köz Jóra, sőt inkább által nem látván, vagy önként nem akarván ezeknek a' hitetlen díznóknak, a' Francziának fortélyaikat által látni, hirt nem adott az Egyiptomi lakosoknak annak idejében.„

„Minekutánna ezen szomorú hírek Császári füleinkbe jutottak vólna, egész egy hólnapig olly mélységés bánatban és keserűségben vóltunk, hogy, Isten bizonyságunk, könnyek folytak ki szemeink-

ből, es sem éjjel, sem nappal nem vólt nyugodal-
munk.

„Ahozképest mingyárt meg fosztottuk ötet a'
Nagy Vezérségtől, 's helyette az *Erzerumi* kórmá-
nyozót *Yussuff* Basát enneltük azon hivatalra, a'
ki is minekelötte ide jöhetne, teged *Mustaffa Beyt*
télzünk *Kajmakámmá*.“

„Mivel pedig igazságos dolog az, hogy min-
den igaz hívők harczollyanak a' hitetlen Francziák
ellen; és mivel a' mi Császári szemléyes kötelef-
ségünk is azt kívánja, hogy azon áldott földet
átkozott kezekből ki ragadjuk, a' Muzulmanoknak
tett bosszuságért bosszút álljunk: tehát minden ha-
lafztás nélkül tetetődjenek meg, az ő, szárazon és
vizen való meg támadtatásokra a' rendelések, ad-
dig is, mig a' Nagy Vezér ide érkezne.“

„Ezek szerént minden bizodalmat az Isten-
ben, és az ő nagy Profétájában helyheztetvén, job-
bágyaink' Előjáróinak, és minsterjeink segítségek
által, a' leg hathatósabb eszközökhöz kell nyul-
nod, Egyiptomnak azon istentelen emberek kezek-
ből való ki szabadítására. Minden kerületben tud-
tokra add a' hívőknek, hogy mi háborút inditot-
tunk a' Francziák ellen, és Te az éjjelnek nap-
palra való által változtatásával is köteles leszel
erödet a' rajtok való bosszúállásra fordítani.“

„Szorosan arra fordítsd figyelmetefségedet,
hogy a' több mahometána tartományok, és a' mi
Császári határaink is bátorságba helyheztettefsenek
az ellenség' fortélyai és gonosz feltételei ellen, és
minden kikötő helyekbe és erősségekbe elegendő
katona örizetet és munitiót küldj. Arra is szük-
ség leszen figyelmetefségedet fordítani, hogy a' mi
Császári residentiánk lakosainak számokra bövsé-
ges eleség készittesék, és mind addig, mig a' Nagy
Vezér el nem érkezik, minden történetekre szemes-
sen vigyáz.“

„Mi pedig minden figyelmetefségünket a' te
erölködéseidre fogjuk fordítani, 's kívánom, hogy
a' mindenható Isten böldegittsa elő vett dol-

gainkat, 's adjon jügyünk védelmezéséhez szeren-
tsét.“!

A' mi *Paswand-Oglu* Widdini pártos Bását illeti, ő még most is előbbi szerentséjével él a' Török Császári armádia ellen és sem a' fényes igireteknek, sem a' rettentő fenyegetéseknek engedni nem akar. Kemény parantsolat küldetett a' Nátóliai Balsának az eránt, hogy akármennyi emberben kerüllyön, *Widdint* vegye meg, és kerittse maga kezére a' pártos Basát. Elég sokáig is ostromlotta ő azon erősséget, hanem *Paswand-Oglu* is ugy tudta még eddig magát védelmezni, hogy ama semmire se mehetett — 30 szor támadta meg őtet a' Török armádia; és ő mind annyiszor visszafordult, meg válik, minémü ki menetelelészen a' 31-ik meg támadásnak. — — Az utolsó viadal után, mellyben a' két részről 14 ezer Muzulmannál több veszett el, *Nisszába* vonta magát vissza a' *Rumeliai Beglerbegh*, holott, a' nékie küldetett *Fermán*, avagy Császári parantsolat szerént, feje vesztése alatt számot adni tartozna az el vesztett tsatákról, és az általa tett sok szükségtelen költségekről; de ő, 30000 *Szürczallehekkel*, az az, hegyi emberekkel pótolván ki hadi népének vesztését, azt írta a' Szultánnak, hogy ő személyesen fogna *Konstánczinápolyba* menni, és ott a' reá bizattatott dolog folytatásáról is számot adni.

Elegyes Dolgok:

A' *Salonichi* az az, Thessalonikai Basa Macedoniában meg izente az ott lévő Franczia Consulnak, hogy ő a' Fényes Porta parantsolatjából mind őtet, mind az ott lévő Franczia kereskedőket ótalma alá fogja venni, hanem senki is közölök a' várasból ki menni ne méresszellyen, másként magának tulajdonítsa, a' mi rajta esni fog. Sem árrú portékáikat, sem egyéb jószágai-

kat nem szabad onnan másuva vinni és küldeni. — Az Orosz Birodalomban 6. Katolikus Püspökség fog felállítani. — *Smirnában* mind a' vizen, mind a' szárazon nagy hadi készülétek tétetődnek. — A' *Párisban* lévő Török követ idegenséggel láttatik lenni a' Francziák eránt. — *Bonaparte* fő Vezér atyjáról való öregnénye, a' ki *Paoli* Korsikai Ex-Generálissal néhány esztendővel ennekelötte Angliába ment vala, még most is *Kensingtonban*, London szomszédtságában él. — A' *Liguriái* Respublikában is történt egy kis revolutió, melly szerént a' Nagy Tanátsból 10, az öreg Tanátsból 5. tagoknak kellett hivataljoktól elbútsúzni. — Az Olasz Ország Fr. armadiának fő Vezérje Generál *Brune* Majlandból Rómába fogja hadi fő kvártélyát által tenni. — *Keller* polgár fel nem vállalván a' Helvéczia Respublikának hadi Ministerségét, *Müller* Divisióvális Generális választatott helyébe, a' ki születésére nézve *Walliserlandi*, 's ennekelötte a' napnyugoti Pyreneusi Fr. armadiának vezérje vólt. — Minden körülállásokból azt lehet ki huzni, hogy ujobban háború leszen Nápoly Ország, és a' Francia Respublika közt. — Rómában egy Zsidó egy keresztény hajadon leányt vett magának feleségül.

Minden Török Birodalomban lévő Francia Consulok kvártélyaikról lé szédettek a' republikánusi tzimerek. — — A' minapi tsatában elhullott Unterwaldi insurgenseknek özvegyeik és árváik közt 1250 Lajos aranyát osztattatott ki a' Helvécziai Directorium. — Anglia 60,000 főből álló Orosz sereget vett a' maga zsóldjába a' Francziák ellen.

B é t s:

Nagyon meg illetödvén a' *Teútonicus* vitézi Rendnek nagy Mestere, *Maximilian* Auszriai Fő herceg, és Koloniai Érsek 's Vál. Fejedelem, *VI. Pius* Sz. Pápának szomorú állapotján, és a' R. Catholica Anyaszentegyház jelenvaló vízföntagságain,

azt a' rendelést tette Ö Cs. K. Felsége kegyelmes meg egyezéséből, hogy minden azon Német Rendhez tartozó templomokban közönséges áhétatosságok tartattassanak a' C. Anyaszentegyháznak, 's ennek fő Páztora a' Sz. Pápának böldeg állapotjáért. Ezen közönséges rendelés szerént tehát, az ide való Német Rendhez tartozó Háznál lévő templomban is, a' múlt *September* utolsó napján 11 és 12 óra közt dél előtt kezdődtek el azon áhétatosságok, az óltári Szentségnek ki tétetése mellett, és még ezután 3. vasárnapokon fognak tartattatni.

Mélt. L. B. *Miháldi Splényi Józef* Cs. K. belső Tanácsos és *Temes Vármegyei Fő Ispán Úr* Ö Excellentiáját 2-ik Korona örzővé tenni méltoztatott Fels. Urunk.

Magyar Ország.

Somogy Vármegyéből September 16-ikán. Örömmel irhatom, (igy szól a' Correspondensünk), hogy mind a' múlt esztendőben, mind az idén, mindenféle termésből bőven részeltetett bennünket a' jó Isten, minden szegénynek vagyon kenyere, és tsak az a' fogyatkozás, hogy senki se veszi gabonánkat, hanem háromféle tsapás vagyon rajta; ugyanint, a' zsizsik, és a' pille, a' melly a' buzában féreg formában terem, és azután ki búvik, 's repül; a' harmadik pedig apró fekete, mint a' szárnyas hangya, repül, és sok embereknek mind tavali, mind idei gabonája ekképen megyen a' levegőbe. Elő szénánk és sarjunk is elég vólt, és nagyobb része, jó időben fel vétetvén, és bé takarittatván, sok jó göből meg hizik rajta. 's a' t.